

PROPONTICA

— Uluslararası Propontis Arkeoloji Dergisi —
International Journal of Propontic Archaeology

Cilt/Volume: 3 Sayı/Number: 5 Yıl/Year: 2025 Mart/March

e-ISSN: 2980-132X

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

PROPONTICA

ULUSLARARASI PROPONTİS ARKEOLOJİSİ
DERGİSİ

INTERNATIONAL JOURNAL OF PROPONTIC
ARCHAEOLOGY

e-ISSN: 2980-132X

Volume/Cilt: 3 Issue/Sayı: 5

Mart/March 2025

Samsun

Amaç ve Kapsam

Antik Çağ'da Marmara Denizi'nin isminden esinlenerek Marmara Denizi (=Propontis) Propontica olarak adlandırdığımız dergimizin amacı, ağırlıklı olarak Marmara Denizi (=Propontis) olmak üzere Trakya, Akdeniz ve Karadeniz kültürlerinin Prehistorik Çağlardan Geç Antik Çağ sonuna kadar olan zaman dilimini konu alan; Prehistorya, Protohistorya, Klasik Arkeoloji, Sualtı Arkeolojisi, Eski Çağ Dilleri ve Kültürleri, Eskiçağ Tarihi, Erken Hristiyanlık ve Bizans Sanatı, Numismatik, Antropoloji, Arkeometri ve Kültür Varlıklarını Koruma ve Onarım alanlarında yazılmış özgün sonuçlar içeren bilimsel makaleleri akademi dünyasının ilgisine sunmaktır.

Uluslararası Propontis Arkeolojisi Dergisi, Mart ve Eylül aylarında olmak üzere yılda iki sayı olarak yayınlanmakta olup Türkçe ve İngilizce yazılmış, alanına yenilik getiren, özgün ve nitelikli, kendi alanında bir boşluğu dolduracak, yeni yaklaşımlar ya da öneriler sunan, bilimsel bir yöntemle ele alınan çalışmalara veya daha önce yayımlanmış çalışmalarını değerlendiren, bu konuda yeni görüşler sunan makalelere yer veren uluslararası hakemli bir dergidir.

Yayın dili Türkçe ve İngilizcedir.

Aim and Scope

The International Journal of Propontic Archeology, deriving its name from the Sea of Marmara (Propontis), aims to bring scientific articles to the attention of the academic sphere whose focus will mainly be on the cultures around the Sea of Marmara together with others from the Thrace, Mediterranean and the Black Sea basins. To do so, it welcomes any paper written on the subjects of Protohistory, Classical Archaeology, Underwater Archaeology, Ancient Languages and Cultures, Ancient History, Early Christian and Byzantine Art, Numismatics, Anthropology, Archeometry and Conservation and Restoration of Cultural Properties and spanning periodically from the Prehistoric Ages to the end of Late Antiquity.

The International Journal of Propontic Archeology is an international peer-reviewed journal that is published twice a year in March and September. It accepts original and qualified articles, either written in Turkish or English, that promise to bring innovation to its field or fill a gap in its field, offer new approaches or recommendations, evaluate studies addressed with a scientific method or offer new insights into previously published studies.

Articles are published in Turkish and English.

PROPONTICA
ULUSLARARASI PROPONTİS
ARKEOLOJİ DERGİSİ
e-ISSN: 2980-132X
2025 Cilt: 3 Sayı: 5

Ondokuz Mayıs Üniversitesi
Adına Sahibi /
Owner on behalf of
Ondokuz Mayıs University
Prof. Dr. Fatma AYDIN
Rektör/Rector

Baş Editör/Chief Editor
Prof. Dr. Vedat KELEŞ

Editörler/Editors
Prof. Dr. Askold IVANTCHIK
Doç. Dr. Kasım OYARÇIN
Dr. Öğr. Üyesi Alper YILMAZ
Dr. Arş. Gör. Soner ÖZMEN

Alan Editörleri/Field Editors
Doç. Dr. Kasım OYARÇIN
(Küçük Buluntu)
Dr. Öğr. Üyesi Alper YILMAZ
(Mimari)
Dr. Arş. Gör. Soner ÖZMEN
(Eskiçağ Tarihi, Sualtı Arkeolojisi)
Arş. Gör. Zeynep YILMAZ
(Metal Eserler, Arkeometri)

PROPONTICA
INTERNATIONAL JOURNAL OF
PROPONTIC ARCHAEOLOGY
e-ISSN: 2980-132X
2025 Volume: 3 Issue: 5

İngilizce Dil Editörleri /
English Language Editors
Doç. Dr. Hazar KABA
Öğr. Gör. Birol KURT

Türkçe Dil Editörü /
Turkish Language Editor
Doç. Dr. Ömer SARAÇ

Mizanpaj/Layout
OMÜ Yayın Koordinatörlüğü

Mizanpaj Editörleri/Layout Editors
Kismet AYDIN
Özlem TEKİNER
Gülbeyaz BOZKURT

Kapak Görseli/Cover Image
Parion Güney/Tavşandere Nekropolisinden
Unguentarium

Yayın Yeri ve Tarihi/Publication Place and
Date
Samsun, Mart/March 2025

Yazışma Adresi/Corresponding Adress

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, Arkeoloji Bölümü,
Kurupelit Kampüsü, Atakum/SAMSUN

Tel: 0 (362) 312 19 19 **Fax:** 0 (362) 457 60 81

e-mail: proponticajournal@omu.edu.tr **web:** <https://dergipark.org.tr/tr/pub/propontica>

Yayın Yeri ve Tarihi/Publication Place and Date: Samsun, Mart/March 2024

Dergide yayınlanan yazıların her türlü içerik sorumluluğu yazarlara aittir. Yazılar, yayıncı kuruluşun izni olmadan kısmen veya tamamen bir başka yerde yayınlanamaz.

YAYIN DANIŖMA KURULU/

PUBLICATION ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Ahmet Tolga TEK
Anadolu Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Ahmet YARAŖ
Trakya Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Andreas KULZER
Austrian Academy of Sciences/AVUSTURYA

Prof. Dr. Annalisa POLOSA
Sapienza Üniversitesi di Roma/İTALYA

Prof. Dr. AyŖe ÇAYLAK TÜRKER
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/
TÜRKİYE

Prof. Dr. Aytekin BÜYÜKÖZER
Selçuk Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Billur TEKKÖK KARAÖZ
BaŖkent Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Ceren ÜNAL
Celal Bayar Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Cevat BAŖARAN
Atatürk Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Charles Brian ROSE
University of Pennsylvania/ABD

Prof. Dr. Erdoğan ASLAN
Selçuk Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Erhan ÖZTEPE
Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Felix PIRSON
Alman Arkeoloji Enstitüsü/TÜRKİYE

Prof. Dr. Gürçan POLAT
Ege Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Koray KONUK
Université Bordeaux Montaigne/FRANSA

Prof. Dr. Marijana RICL
University of Belgrade/SIRBİSTAN

Prof. Dr. Mehmet Nezh AYTAÇLAR
Ege Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Mehmet ÖZDOĖAN
İstanbul Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Mehmet TEKOC AK
Selçuk Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Michel AMANDRY
Bibliothèque Nationale de France/
FRANSA

Prof. Dr. Mustafa Hamdi SAYAR
İstanbul Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Mustafa Tolga ÇIRAK
Hitit Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Mustafa ŖAHİN
Uludağ Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Nurettin ARSLAN
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/
TÜRKİYE

Prof. Dr. Owen DOONAN
California State University/ABD

Prof. Dr. Reyhan KÖRPE
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/
TÜRKİYE

Prof. Dr. Rüstem ASLAN
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/
TÜRKİYE

Prof. Dr. Selene PSOMA
National & Kapodistrian University of
Athens/YUNANİSTAN

Prof. Dr. Ŗengül AYDINGÜN
Kocaeli Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Turan TAKAOĖLU
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/
TÜRKİYE

Prof. Dr. Yasemin POLAT
Ege Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Zeliha DEMİREL GÖKALP
Anadolu Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Zeliha GİDER BÜYÜKÖZER
Selçuk Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Zeynep ÇİZMELİ ÖĖÜN
Ankara Üniversitesi/TÜRKİYE

Prof. Dr. Zeynep ERDEM
Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi/
TÜRKİYE

Prof. Dr. Zeynep Sencan ALTINOLUK
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi/
TÜRKİYE

Doç. Dr. Ahmet BİLİR
Düzce Üniversitesi/TÜRKİYE

Doç. Dr. Akın TEMÜR
Ondokuz Mayıs Üniversitesi/TÜRKİYE

Doç. Dr. Aliye EROL
İstanbul Üniversitesi/TÜRKİYE

Assoc. Prof. Andrei GANDILA
University of Alabama/ABD

Doç. Dr. Atila TÜRKER
Ondokuz Mayıs Üniversitesi/TÜRKİYE

Doç. Dr. Davut KAPLAN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi/TÜRKİYE

Doç. Dr. Ergün KARACA
Trakya Üniversitesi/TÜRKİYE

Doç. Dr. Ersin ÇELİKBAŞ
Karabük Üniversitesi/TÜRKİYE

Assoc. Prof. Franck PRETEUX
Université Paris-Sorbonne/FRANSA

Doç. Dr. Hüseyin KÖKER
Süleyman Demirel Üniversitesi/TÜRKİYE

Assoc. Prof. Martin GYUZELEV
Assen Zlatarov University/BULGARİSTAN

Doç. Dr. Okay PEKŞEN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi/TÜRKİYE

Assoc. Prof. Roman STOYANOV
HSE University/RUSYA

Assoc. Prof. Tosho SPIRIDONOV
Bulgarian Academy of Sciences/BULGARİSTAN

Doç. Dr. Volkan YILDIZ
Manisa Celal Bayar Üniversitesi/TÜRKİYE

Doç. Dr. Yavuz YEĞİN
Ardahan Üniversitesi/TÜRKİYE

Dr. Öğr. Üyesi Ayla BAŞ
Ondokuz Mayıs Üniversitesi/TÜRKİYE

Dr. Öğr. Üyesi Erdinç BURULDAĞ
Çankırı Karatekin Üniversitesi/TÜRKİYE

Assist. Prof. Petya ILIEVA
Institute for Balkan Studies and Center of
Thracology Bulgarian Academy of Sciences/
BULGARİSTAN

Dr. Aneurin ELLIS EVANS
Oxford University/BİRLEŞİK KRALLIK

Dr. Antonio CORSO
Society for Messenian Archaeological
Studies/YUNANİSTAN

Dr. Dora KATSONOPOULOU
Cornell University/ABD

Dr. Eleni LIANTA
University of Oxford/BİRLEŞİK KRALLIK

Dr. François de CALLATAY
Royal Library of Belgium/BELÇİKA

Dr. Hubertus MANDERSCHIED
Bağımsız Araştırmacı/ALMANYA

Dr. Klaus BELKE
Austrian Academy of Sciences/AVUSTURYA

Dr. Mikhail TRIESTER
Berlin Frei University/ALMANYA

Dr. Murat ÖZYILDIRIM
Mersin Üniversitesi/TÜRKİYE

Dr. Nicholas J. MOLINARI
Salve Regina University/ABD

Dr. Philipp PILHOFER
Rostock Universtiy/ALMANYA

Dr. Vladimir STOLBA
Staatliche Museen zu Berlin/ALMANYA

SAYI HAKEMLERİ/

REFEREES OF THE ISSUE

Prof. Dr. Elif ÖZER
Pamukkale Üniversitesi

Prof. Dr. Erdoğan ASLAN
Selçuk Üniversitesi

Prof. Dr. Ertekin Mustafa DOKSANALTI
Selçuk Üniversitesi

Doç. Dr. Davut KAPLAN
Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Doç. Dr. Emre TAŞTEMÜR
Uşak Üniversitesi

Doç. Dr. Oğuz KOÇYİĞİT
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Doç. Dr. Serkan Gündüz
Bursa Uludağ Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Asena KIZILARSLANOĞLU
Kastamonu Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Aytun YAZGI
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Coşkun DAŞBACAK
Pamukkale Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Derviş Ozan TOZLUCA
Selçuk Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Ertaç YILDIRIM
Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Handegül CANLI
Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet AYAZ
Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Talat KOÇAK
Afyon Kocatepe Üniversitesi

EDİTÖR NOTU

Çanakkale; stratejik önemi, tarihi, kültürü ve sosyal değerleriyle kadim Anadolu kültürünün en önemli halkalarından biridir. Bu zengin tarih ve kahramanlık kokan topraklarda Parion kazıları olarak 2005 yılında başlayan serüvenimiz Kültür ve Turizm Bakanlığı Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü, Türk Tarih Kurumu, Ondokuz Mayıs Üniversitesi ve İÇDAŞ AŞ'nin katkılarıyla geçen 20 yıl içerisinde interdisipliner çalışma sistemi, alt yapısı ve yetmiş kaliteli insan gücüyle günümüzde ülkemizin en üretken bilimsel çalışmalarından birine dönüşmüştür. Bu bilimsel üretkenliğin en önemli halkalarından biri de beşinci sayısını bilim dünyasına sunacağımız "Propontica" dergisidir. Ağırlıklı olarak Propontis (=Marmara Denizi) çevresi olmak üzere Trakya, Akdeniz ve Karadeniz bölgelerinde yer alan kültürlere ait arkeoloji, kültürel miras, arkeometri, kültür varlıklarını koruma, antropoloji, numismatik ve eski çağ tarihi konularında özgün çalışmaları kabul ettiğimiz Propontica dergisinin, alanında yerli ve yabancı saygın bilim insanlarından oluşan yayın kurulu ve editörleri, bilimsel kriterlerden ödün vermeyen ilkesel bakışı ve çok titiz bir şekilde işletilen kör hakemlik sistemi ile alanına ciddi bir katkı sağlayacağına ve her sayıda artan bir çalışma sayısına ulaşacağına yürekten inanıyoruz. Disiplinli bir ekip çalışmasıyla beşinci sayısını yayınlacağımız Propontica dergisinin yayın aşamasına gelmesinde büyük katkıları olan editörlerimize, yayın danışma kurulumuza, beşinci sayımıza değerli çalışmalarıyla katkı sunan yerli ve yabancı bilim insanlarına ve yoğun mesaiseri arasında bile dergimizin beşinci sayısına gönderilen çalışmalarını titizlikle değerlendiren hakemlerimize sonsuz teşekkürlerimizi sunarız. Propontica dergisi olarak her biri alanına katkı sunacak özgün çalışmalar ile nice sayılara ulaşmak umudu ve kararlılığıyla...

Prof. Dr. Vedat KELEŞ
Editör

EDITOR NOTE

Çanakkale, with its strategic importance, history, culture, and social values, constitutes one of the most significant links in the ancient cultural history of Anatolia. Our cultural heritage journey, which began in 2005 with the Parion excavations on these lands steeped in rich history and heroism, has evolved over the past 20 years into one of our country's most productive scientific archaeological projects. This transformation has been made possible through the contributions of the General Directorate of Cultural Heritage and Museums of the Ministry of Culture and Tourism, the Turkish Historical Society, Ondokuz Mayıs University, and our official sponsor, İÇDAŞ AŞ. With an interdisciplinary approach, strong infrastructure, and a team of highly skilled professionals, the project continues to thrive. One of the most significant outcomes of this scientific productivity is the journal Propontica, whose fifth issue we proudly present to the academic community. We wholeheartedly believe that Propontica, which primarily accepts original studies on archaeology, cultural heritage, archaeometry, cultural property conservation, anthropology, numismatics, and ancient history related to the cultures of the Propontis (=Marmara Sea) region, as well as Thrace, the Mediterranean, and the Black Sea geographies, will make a significant contribution to its field. With a distinguished editorial board composed of esteemed national and international scholars, a principled approach that upholds scientific standards, and a meticulously operated double-blind peer review system, we are confident that the journal will continue to grow with each issue, attracting an increasing number of valuable studies. As we publish the fifth issue of Propontica through disciplined teamwork, we extend our deepest gratitude to our editors, advisory board, the esteemed national and international scholars who contributed with their valuable research, and the reviewers who meticulously evaluated the submissions despite their demanding schedules. With the hope and determination to continue producing issues filled with original studies that contribute to their respective fields, we look forward to many more editions of Propontica...

Prof. Dr. Vedat KELEŞ
Editor

İÇİNDEKİLER

Araştırma Makalesi/Research Article

Arykanda'da Geç Antik Dönem'de İnşa Edilmiş Bir 'İşçi' Hamamı 1-22
A 'Laborer' Bath Built in Arykanda in the Late Antique Period
Fulya SEVİÇ

Sivas Arkeoloji Müzesi'nden Bir Grup Balta/Keski 23-48
A Group of Axes/Chisels from the Sivas Archaeology Museum
Ali ÖZCAN, Ali ALKAN

Parion Güney/Tavşandere Nekropolisi 2005-2021 Yılı Buluntusu Hellenistik Dönem Unguentariumları Üzerine Genel Bir Değerlendirme 49-82
A General Evaluation of the Hellenistic Period Unguentaria from the Parion South/Tavşandere Necropolis 2005-2021 Finds
Gonca FIRAT BİŞKİN, Hasan KASAPOĞLU

Cicero'nun Mektuplarında Kızı Tullia 83-94
Tullia in Cicero's Letters
İsmat ABBAS

A Typological and Chronological Assessment of The Glass Artifacts From The Hypostyle Fountain at Labraunda 95-121
Labraunda, Hypostyle Çeşmesi Cam Buluntuları Üzerine Tipolojik ve Kronolojik Bir Değerlendirme
Ömür Dünya ÇAKMAKLI

The Knowledge of Classical Greek Sculptors at Constantinople During The Middle Byzantine Times 123-144
Orta Bizans Döneminde Konstantinopolis'teki Klasik Yunan Heykeltıraşlarının Bilgisi
Antonio CORSO

2024 Parion Underwater Research: An Evaluation in The Light of New Findings. 145-161
2024 Yılı Parion Sualtı Araştırmaları: Yeni Verilerin Işığında Bir Değerlendirme
Ahmet BİLİR, Selman TAMYÜREK, Sadık TUĞRUL

Düzeltilme Makalesi/Correction Article

Nysa Antik Kenti Cam Örneklerinde Öncül Arkeometrik İncelemeler 163-190
Preliminary Archaeometric Examinations of Glass Samples from Nysa Ancient City
Emine TORGAN GÜZEL, Ali Akın AKYOL, Serdar Hakan ÖZTANER, Raşan POLAT